49ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 2137 Գ. ՊՈԼԻՍ

ՇԱԲԱԹ 31 ՄԱՅԻՍ – 13 ՅՈՒՆԻՍ 1908

31 ՄԱՅՍԸՍ 1324 14 ՁԷՄԱԶԻԻԼ ԷՎՎԷԼ 1326

Journal Arménien
MANZOUMÉ I EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte 38
CONSTANTINOPLE

Մանզումէի Էֆքեար

منظومهٔ افکار
ارمنیجه یومی و سیاسی غزیته در
صاحب امتیازی : (اوحانس فرید)
اداره‌خانه‌سی : باب عالی جاده‌سنده نومرو ۳۸

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ
ՆԵՐՔԻՆ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ ԿՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պապը Ալի Ճատէսի, 38
Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ եւ չեն տրուիր

ՌԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԿԱՆԽԻԿ Տարեկան Վեցամեայ
Պոլսոյ համար 80 ղրշ. 50 ղրշ.
Դաւառներու համար 108 » 60 »
Արտասահմանի » 25 ֆր. 14 ֆր.
ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար տողը 5 ղրուշ
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցման համար մասնաւոր պայմաններ

10 ՓԱՐԱ — ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ„ ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ՕՐՈՒԱՆ ՄՏԱԾՈՒՄՆԵՐ

„ԲԱԲԱԵՕՐԿԻՃԻ"

Դեկտեմբերի ցուրտ առաւօտ մը՝ երբ խիստ անհրաժեշտ գործ ունեցողներ միայն կը յօժարէին տաքուկ անկեակէն դուրս կելլել, դարձեալ տեսայ զինքը չուկային ցուրտ մէկ նրբանցքին անկիւնը, ուր առանց վերարկուի՝ հինգ-մին բանկոնի մը տակ կը սրսփար, սառած տաքերը տաքցնելու համար շարունակ աջէն ձախ ու ձախէն աջ տեղափոխուելով ու հետախուզող աչքերով ցանցառ անցորդները դիտելով։ Շուկային սովորական եւեւերը գրեթէ դադրած էր այն օրը, դուրսը ձիւնախառն անձրեւ կը տեղար և յաճախորդ հրաւիրելու պաշտօնով խանութներուն առջեւ կանգնած երկու պատանիներ՝ ցուրտին ազդեցութիւնը բարեխառնելու համար իրարու հետ կը գզուէին և սկսալ քայլառած ըլլալու երեւոյթով շարունակ սպասող մարդուկին վրայ կ'ինայէին. անիկա սակայն ինքնամիտի ու մտախոհ՝ իսյս կուտար դեռահասներու հարուածէն ու կը շարունակէր փողոցին ծայրէն գլուխ ցուցնող անցորդները ուշադիր զննութենէ մը անցընել։ Թշուառ մարդը վաղեմի ծանօթ մէն էր, որուն հիմա ցուրտին ու երկու պատանիներու ծաղրին նշանակ ըլլալը տեսնելով խորապէս յուզուեցայ։

—Ինչո՞ւ այսչափ կանուխ եկեր ես սունէն Կիրակո՛ս աղա, հարցուց անցորդ մը, այսօր ալ քիչ մը զանց ընելիր։

—Տունէն հաց կ'ուզեն, գուզո՛ւմ, մատաց աչքերը գետին յառելով։

Երկու չարաճճիները իրենց գզուռտուքին մէջ անգամ մըն ալ փորձեցին զգեստել մարդը, որ ճարտարօրէն խուսափելով փիլիսոփայական համակերպութեամբ մը։

—Դայլը երբ ծերանայ չուներուն խաղալիկ կը դառնայ, կմկմայ հաղիւ լսուելու աստիճան ցած ձայնով։

Դիրքի տէր, լուրջ խանութպան մը որ հեռուէն հանդիսատես կ'ըլլար այս սրտաճմլիկ տեսարանին, սաստկ պատասխանները ու ներս հրամցուց Կիրակոս աղան. այս վերջինը սակայն քէն ըրած մարդու մը երեւոյթով երեսը իսկ չնայեցաւ խանութպանին ու շարունակելով քայլել ձեռքի հաստ ծխամորճը, դիմաւորելու գնաց երկու գիւղացիներ, որոնք չուկային միւս ծայրէն կուգային։ Մարդուն խոժոռ դէմքը յանկարծ ճառագայթեց, խիստ սիրալիր ձեւերով մօտեցաւ գիւղացիներուն ու ընտանեբար բարեւեց զանոնք։ Գիւղացիները պահ մը վարանեցան։ Կիրակոս քանի մը անուններ արտասանեց, որոնք նպաստաւոր ազդեցութիւն ըրին նոյնկերներուն վրայ։

—Անիկա իմ մօրեղբայրս է, ըսաւ մէկը։

Հանդոյցին ծայրը ձեռք անցուցած էր Կիրակոս, սկսաւ սրախօսութիւնը հարցնել գիւղացիին բացակայ հօրեղբօրը և այս մտերմական ցոյցերուն մէջ յարեց թէ, գիւղացիներուն ամէնքն ալ իր յաճախորդներն են և թէ բաց ի իր խանութէն, ուրիշ տեղէ ապրանք չեն գներ անանք։ Երկու վայրկեան ետք սրդէն իսկ վստահութիւնը գրաւած էր յաճախորդներուն, որոնց հետ խանութ մը մտած՝ կը ներկայացնէր անոնց պահանջած ապրանքները, այնպիսի ձեւով մը որպէս թէ ինքն էր խանութին տէրը։ Մօտէն դիտող թշուառ մարդուն ճոխ անցկալը և ակամտաս եղած էր անոր բարեկեցիկ վիճակին աստիճանական կազմալուծումին. ի՞նչ պիտի չտար հիմա ան այս միջնորդութենէն. երկու խեղճ ու կրակ գիւղացիները ո՞ւրչափ գնում կրնային ընել որ խանութպանը իր շահը հանելէ ետք բան մըն ալ մեր Կիրակոս աղային տար. նոյն իսկ եթէ այն օր արդիւնաւէտ գործառնութիւն մը ունեցած ալ ըլլար, չուկային մէջ տասնեակներով հաւաքուած ճարպիկ, աչքքաց ու ամէն հրապոյրներով օժտուած նորահասներ պիտի թոյլատրէի՞ն որ տարիքը առած, ծեր բաբաեօրկիճի մը գար ու իրենց ձեռքէն հացը խլէր։ Ճշմարտապէս արգահատելի էր մարդուն վիճակը, ինչ որ անոր արտաքին խեղճութիւնն ալ բացայայտորէն կը մատնէր արդէն, հակառակ իր փորձած սքօղումներուն։

Այս անկումին արժանի մարդ չէր սակայն Կիրակոս. իր անձնական աշխատութեամբ խանութ մը հիմնած, յաճախորդներ սիրաշահած, գրամագլուխի տիրացած՝ պարկեշտ անձնաւորութիւն մըն էր. հաճոյքի հետ գործ ունեցած չէր բնաւ և միակ մտածումը ընտանիքը խեղճ չընել, զանոնք հանգիստ ապրցնել եղած էր։ Թշուառ մարդը հակառակ այսչափ ընտանեսիրութեանը գոնէ ամուսնացած՝ զաւակներով չրջապատուա՛ծ ըլլար. ընդհակառակը հօրը կանխահաս մահուամբը քոյրերու և եղբայրներու ստուար թիւ մը ժառանգած էր, որոնց վրայ հայրական խնամք տածելու միայն պարտական կ'զգար իր անձը։ Տարիներու ընթացքին մէջ եղբայրներն ալ եկած հասած էին. բայց Կիրակոս չէր թոյլատրած անոնց որ անական ծախսերուն մասնակցին,

—Դուք զատ գործի տէր եղէք, ամուսնացէք, տուն տեղ շահեցէք ու ձեր երջանկութեանը վրայ հրճուիլ պիտի ըլլայ միայն իմ հաճոյքս, կ'ըսէր։

Եւ այսպէս՝ բացի քոյրերէն եղբայրներուն երեքն ալ ամուսնացուցած էր, որոնք առանձին գործի տէր, բաւական դիւրակեցիկ կեանք մը կը վարեին։

Բարի մարդը այսչափն ալ քիչ կը տեսնէր ու շաբաթը մէկ երկու անգամ եղբայրներէն մէկին կամ միւսին տունը կ'այցելէր, միրգերու, ուտելեղէններու առատին ծրարներով բեռնաւորուած, զորս ձեռքէն առնելու համար եղբօրորդիներուն չուայլած ժիր իրարանցումը ու հարսերուն մէկ քանի շնորհակալութեան ֆօճբլիմանները նոր կեանք կը պարգեւէին իրեն։

Ամէնէն մեծ զոհողութիւնը սակայն փոքրիկ եղբօրը համար ըրած էր Կիրակոս. ինք թէև ո՛չ դասական կրթութիւն ստացած անձ մը, սակայն վերջին աստիճանի ընթերցասէր ու գրասէր, առօրեայ ընթերցումներով յաղուած էր միտքը մշակել և ընդունակութիւն տեսնելով կրտսեր եղբօրը վրայ, զայն Բարիզ ղրկած էր երկրաչափութիւն սորվեցնելու համար։ Մեծ հարստութիւն մը չունէր արդէն, խանութին չահովը կ'ապրէր անսայթաք. եղբայրը առնուազն ութը ոսկի կը կարօտէր Բարիզի մէջ ապրելու համար. Կիրակոս հաչիւ ըրած էր որ քիչ մը տան ծախքէն խնայելով, քիչ մըն ալ զրամագլուխէն քաշելով պիտի կրնար չորս տարի մը դասախրախել զայն, անկէ ետք պիտի վերադառնար եղբայրը ու ընականաբար գործի մը գլուխ անցնելով պիտի փոխարինէր այս զոհողութիւնները։ Կրտսեր եղբայրը սակայն որ հոս մնած եղբօրը հովանիին տակ խնայցի, պարկեշտ, անձնուէր դառնալ մըն էր, Բարիզ երթալէն ետք ասոնցմէ մըն էր, Բարիզ երթալէն ետք ասոնցմէ մըն էր, Բարիզ երթալէն ետք ասոնցմէ

ցուցէք ձեր կայմերը, կը պատուիրէի ապագայ Վարազարեաններուն։

Դուք՝

—Dentelle d'Irlandet peignoireներ, ֆրուֆրուներ շրջազգեստներ եւ թափանցիկ մեսաքսէ շապիկներ տուէք իրենց, կը խրատէք անոնց։

Այս ըսողը Բէչեան է, հաւատալ չի գար կոր։

Թէեւ բիչ մը ուշ, բայց վերջապէս կը տեսնեմ թէ գուք ալ ըմբռնելու վրայ էք թէ ամուսնական երջանկութեան մէջ արհեստ մը ունենալէն աւելի կարեւոր է... երկու շապիկ ունենալը։

Tant mieux, սիրելի բարեկամ! tant mieux, ասկէց երբ՝ ըսել է զիրար պիտի հասկնանք։

Մտերմօրէն ձեր

Գ. ԱԼՓԻԱՐ

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՍԻԶԱԶԳԱՅԻՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ

ՎԻԵՆՆԱ, 10 Յունիս

Էտուարտ թագաւոր երէկ Բէվալ ժամանեց վիւուրական հետեւորդներով, որոնց մէջ կը գտնուին Անգլիոյ ծովային ու ցամաքային ուժերուն վերին հրամատարները, ծովակալ Սըր Ճոն Ֆիշէր և զօրավար Ֆրէնչ։ Այս արտաքին հանդերձանքները ցոյց կուտան ըստ ինքեան թէ այս տեսակցութիւնը բոլորովին արտասովոր նշանակութիւն մը ունի։ Ամէն կողմէ իրաւ է թէ հաւասիքներ կուգան թէ Անգլիա և Ռուսիա խաղաղութիւն միայն կ'ուզեն։ Ասիա կրնայ ըլլալ և կրնայ հաւատացուիլ յօժարակամ։ Բայց Ֆրանսայի գաղթային աշխարհաւարութիւնը նկատի առնելով, և Անգլիոյ ու Ռուսիոյ փոխադարձ մտերմութիւնը աչքի առջեւ ունենալով, ոմանք կը միտին հակադրման ուղղութիւն մը տեսնել այս ամէնուն մէջ։ Սակայն Ռուսիոյ քաղաքական շրջանակներուն մէջ միտա համակրութիւն կայ Գերմանիոյ հանդէպ։ Անգլիա ձգտումի դիմակից էր ա՛յն պատերազմին ատեն, որուն մէջ ա՛նքան մեծասուցաւ Ռուսիա։ Պատերազմը անկարելի պիտի ըլլար, եթէ ձգտումն չդիմեար թէ Եւրոպայի մէջ իրեն կռնակը ունի Անգլիան։ Երբ Հելի առջեւ ռուս մարտանաւերը կրակի բռնեցին անգլիական ձկնորսանաւերը, պահ մը չատ հաւանական նկատուեցաւ ծանր պատերազմի մը կարելիութիւնը Նելսիոյ և Ռուսիոյ միջեւ։ Պատերազմի միջոցին Ռուսիա նոյն իսկ իր դիմակից Ֆրանսայէն այնքան սէր և բարիք չտեսաւ, որքան կարելի էր սպասել երբեմնի փոխանակած ջերմագին բարեկամութեան երդումներէն։ Գերմանիա ընդհակառակը հանդէպ Ռուսիոյ իր բարեացակամ չէզոքութիւնը մինչեւ ծայրագոյն սահմաններու տարաւ։ Ռուսիոյ արեւմտեան (Գերմանական) սահմանագիծին վրայ ընտարկի չեղաւ մասնաւոր և նախզգուշական պատրաստութիւններու։ Բայց, այս ամէնուն հակառակ, Ռուսիա ներում և սէր միայն ունի այսօր Անգլիոյ համար, որուն կը պարտի գոնէ անուղղակի կերպով Մանչուրիոյ մէջ իր դժբախտութիւնը։ Եւ Ռուսիոյ հանրային կարծիքին առաւար մեծամասնութեան կողմէ Անգլիոյ հետ համաձայնութիւնը խորին խնդութեամբ կ'ողջունուի։ Այս տարօրինակ տրամադրութիւնները և մանաւանդ նշանակալից հոգեկան փոփոխութիւնը արդարեւ մասնաւոր ուշադրութեան արժանի են։ Բայց այս տեսակցութիւններուն առթիւ անհրաժեշտաբար խաղաղասիրական նոր յայտարարութիւններ պիտի ըլլան։

Նայէ Ֆրայէ Բրեսսէ

* * *

Թայմզ և ուրիշ անգլիական թերթեր այս տեսակցութեան վրայ գրելէ հետեւեալ սեռով կը գրեն.—Անհրաժեշտ էր երկու երկիրներուն բարեկամութիւնը խաղաղութեան սիրոյն համար։ Թէ՛ ռուս և թէ անգլիական ժողովուրդը անձկանօք կը սպասէր այս վայրկեանին, քանի որ ամէնուն համար ալ թանկագին են խաղաղութեան բարիքները։ Եւրոպական պատմութեան մէջ առաջին անգամն է որ Անգլիոյ թագաւոր մը Ռուսիոյ Զարին կ'այցելէ ռուսական հողի վրայ, թէեւ ծովու վրայ տեղի ունեցաւ տեսակցութիւնը։

* * * Գերլինի արտաքին գործոց պաշտօնարանէն կը հերքուի ֆրանսական թերթի մը տուած լուրը թէ Վիլհելմ կայսր փափաք յայտնած ըլլայ Զարին հետ տեսակցութիւն մը ունենալու։

* * * «Բուսիական swrեգրուբիւճ»ի համաշաւաղ հրատարակիչ գերման Բրօֆ. Հանս Տէլպրիւք հետեւեալ յայտարարութիւնները ըրաւ Անգլիոյ, Ռուսիոյ և Ֆրանսայի մերձեցման և ներկայ քաղաքական կացութեան վրայ.—Բարիզի, Լոնտոնի և Բեթերսպուրգի Դաշինքներուն միջեւ փոխանակուած մերձեցման յարաբերութիւններուն բնութիւնը որոշակի ծանօթ չէ ինծի։ Բայց կարծեմ թէ Ֆրանսայէն կը բղխի մերձեցման ջանքերուն նախաձեռնութիւնը, որպէս զի իր գաղթային աշխարհաւարութեան մէջ գործելու լայն ազատութիւն մը ձեռք բերէ։ Բայց Ֆրանսայիք առանց Գերմանիոյ հաւանութեան բան մը չեն կրնար ընել Ալժեզիրասի պայմանագրութեան համաձայն, հետեւաբար աւելորդ է ոեւէ վտանգի սպառնալիք ենթադրել Գերմանիոյ համար։ Գերմանիա իր գիտացածէն պիտի չչեղի հանդէպ Ֆրանսայի։ Ռուսիա արտաքին նոր փոխառութեան մը պէտք ունի տիպողաբար։ Իր մինչեւ հիմակուան ջանքերը ապարդիւն եղան, և երեւոյթները կը ցուցնեն թէ Անգլիոյ հետ սերտ յարաբերութիւն մը ճամբայ կրնայ հարթել Ռուսիոյ դրամական պէտքը գոհացնելու։ Բոլոր այս իրադարձութիւնները սակայն ուշադրութեամբ կը դիտեն Աւստրիա և Գերմանիա։

* * * Բարիզէն հետեւեալը կը հեռագրեն Տէյլի Թէլէկրաֆի.—Հոս մեծ հետաքրքրութիւն արթնցած է Էտուարտ թագաւորին և Զարին միջեւ տեսակցութեան վրայ, որովհետեւ հիմակ որ Սիրպիր Համաձայնութիւնը ա՛նքան մտերմօրէն հաստատուած է, մեր ֆրանսացի բարեկամները ամէն բանէ վեր կը փափաքին որ Անգլիա և Ռուսիա սիրով երթան իրարու հետ։ Տեսակցութեան վրայ համակրական դիտողութիւնները խիստ չատ են, որոնք կը լսուին կամ կը կարդացուին։ արդարև մէկէ աւելի տեսակէտով վերջին ծայր կարեւորութիւն կ'ընծայուի այցելութեան։ Անգլիոյ թագաւորին ժողովրդականութիւնը ամէն ժամանակէ աւելի մեծ է հիմա Բարիզի մէջ։ Բոլոր ֆրանսական կուսակցութիւնները, ներքին խնդիրներու վրայ իրենց կարծիքի տարբերութիւններուն հակառակ, բոլորովին համաձայն սա՛ կէտին վրայ թէ աշխարհի խաղաղութիւնը երաշխաւորուած է Էտուարտ թագաւորին անձնական ազդեցութեան շնորհիւ։ Այսօր Կոլուա փայլուն յօդուած մը հրատարակեց Էտուարտ թագաւորին ճամբորդութիւններուն վրայ։

ՀԱՆԴԻՊՈՒՄԸ ԾՈՎՈՒՆ ՎՐԱՅ

ՐԷՎԱԼ, 9 Յունիս.— Էտուարտ թագաւորին հետ Նիքոլա կայսր հանդիպումը կէս օրէ առաջ ժամը 11ին տեղի ունեցաւ Բէվալի նաւահանգստին մէջ։

Երկու կայսերական կառախումբերով Բեթերհոֆէն հոս ժամանեցին Նիքոլա կայսրը իր ընտանիքով, Յունաստանի Օլգա թագուհին, Մեծ-Դուքս Միխայիլ Ալեքսանդրովիչ, Մեծ-Դքսուհի Օլգա Ալեքսանդրովնա և իր ամուսինը՝ Օլդենպուրգի Բեթեր դուքսը։ Զարին հետեւորդներուն մէջ կը գտնուէին վարչապետ Սթոլիպին, արտաքին գործոց նախարար Իզվոլսքի, ծովային նախարար Տիքօվ, Լոնտոնի ռուս դեսպան կոմս Պէնքէնտորֆ, զինուորական ու ծովային սպաներու ուղեկցութեամբ։ Անոնցմէ ալ գացին Նոր Աւազանին նաւահանգիստը, ուր ընդունուեցան ընդհանուր կառավարիչէն և միւս պաշտօնատարներէն։ Ժողովուրդը կայսերական ամրոցը ընդունեց խանդավառ հուրրաներով։ Նոյնն Վեհափառութիւնք և իր հետեւորդները անմիջապէս նստան Սթանտարս, Բօյար Սբար և Ալմաղ զրօսանաւերով։ Ժամը 9ին անգլիական նաւախումբը աղեղնաձեւ շարուեցաւ ռուսականին դէմ։ Անգլիական արքայական զրօսանաւը Վիքտորիա և Ալպերթ կեցաւ ճիշդ Ռանտարտի դիմացը, մինչ երկուսաւորք մարտանաւերը շրջանները կ'ընէին։ Նիքոլա կայսր սակաւաթիւ հետեւորդներով չորեսնակայկով մը գնաց Վիքտորիա և Ալպերթ զրօսանաւը, ուր ժամը 11.10ին տեղի ունեցաւ Վեհափառներուն փոխադարձ ողջագուրումը։ Նիքոլա կայսր կարճ ժամանակ մը մնաց Վիքտորիա և Ալպերթի մէջ և Անգլիոյ արքայական ամրոցին և Վիքթորիա իշխանուհիին հետ գնաց Սթանտարս, որ մեծանուն հիւրերը ողջունուեցան Կայսրուհիէն, Մայր-Կայսրուհիէն, Կայսերական Տան անդամներէն, ինչպէս նաև Սթոլիպինի, Իզվոլսքի և Տիքօվ նախարարներէն։

Ժամը 2ին Բօյար Սբար զրօսանաւին մէջ տեղի ունեցաւ ճաշ մը, որուն մասնակցեցան ամէնքը, բացի Զարուհիէն, որ յոգնած ըլլալուն պատճառաւ չմասնակցեցաւ։ Նախաճաշէն վերջ Էտուարտ թագաւոր երկար տեսակցութիւն մը ունեցաւ ռուս վարչապետ Սթոլիպինի հետ, մինչ Ալմաղ յածանաւին մէջ երկարօրէն կը տեսակցէին ռուս արտաքին գործոց նախարար Մ. Իզվոլսքի և Անգլիոյ արտաքին գործոց նախարարի մեծայուն խորհրդական Սըր Զարլզ Հարտինճ, որ Սըր Էտուարտ կրնայ կը ներկայացնէ։

Երեկոյին ցայգանուագ մը կատարուեցաւ, որուն մէջ երգուեցան ռուս ուերէն, էսթոնուերէն և գերմաներէն լեզուով երգեր։ Բէվալ երեք ազգանութիւններ ունի, ամէնէն ալ երաժշտական, ամէնէն ալ փափաքող իրենց երաժշտական կարողութեանց ապացոյցները տալու։ Այս պատճառաւ էսթոնական, գերման և ռուսական երաժշտական ընկերակցութիւնները թոյլատուութիւն խնդրած էին ցայգերգելու ի պատիւ Ռուսիոյ մեծափառ հիւրերուն, մրցելու իրարու հետ յայտնի դարձնելու համար թէ ինչ ազգութեան մէջ։ Ամէնէն վերջը երեք ընկերութիւնները ռուսերէն լեզուով գոռացուցին «Աստուած պահէ՛ Զարը», և անդրիերէն «Աստուած պահէ՛ թագաւորը»։

Ռուսական մամուլը ամենասրտագին յօդուածներով կ'ողջունէ Անգլիոյ թագաւորը։ Նոյն Վրէմիա այս տեսակցութիւնը կը նկատէ իբրև խարիսխ մը խաղաղութեան մը, և հետեւաբար ուրախութիւն ոտն մը բոլոր Պատուութեանց համար։ Բիչ այս տեսակցութիւնը կը համարի մեծ քայլ մը անգլիառուսական միաբանութեան մը։ Բուսի այս տեսակցութեան մէջ կը գտնէ անգլիառուսական կատարեալ միութիւն մը ի նպաստ խաղաղութեան։ Նովոյէ Վրէմիա կը յայտարարէ թէ անգլիառուսական մերձեցումը երբեք ոեւէ մտահոգութեան տարր չի պարունակեր աշխարհի խաղաղութեան դէմ, ընդհակառակն հետամուտ է խաղաղութեան դատին, որուն կը հաղորդակցին արդէն բոլոր Տէրութիւնները։ Այս իմաստով—կ'ըսէ—Բէվալի տեսակցութիւնը ո՛չ միայն անգլիառուսական այլ նաև ընդհանուր ասն մըն է։

Բեթերսպուրգի իրազեկ Սակտրսին թերթը կը ծանուցանէ թէ Բէվալի վ'հանդիսական տեսակցութեան առաջին արդիւնքներէն մին ա՛յն եղաւ որ Ռուս կառավարութիւնը սիրայօժար յանձն առաւ Բուչքայէն մինչեւ Հընդկական սահմանագիծը երկաթուղի մը չնելլ, որ պիտի անցնի Հէրաթի վրայէն։ Շատ հաւանական է որ այս երկաթուղիին չինութիւնը յանձնուի անգլիական ընկերութեան մը։

Անգլիոյ և Ռուսիոյ միջև յարաբերութեանց այս մտերմացումը վառ պահելու համար Զարին հաւանութեամբ Բեթերսպուրգի մէջ անգլիառուսական դաշնակցութիւն մը պիտի կազմուի, պատերազմի ամէն երկիրզ փարատելու համար երկու երկիրներուն միջև։

ՊԵՏԱԿԱՆ ՄԱՐԴՈՒ ՄԸ ՎԱԽՃԱՆԸ.—Իտալիոյ նախկին արտաքին գործոց նախարար Սինեօր Բրինէթթի թոքային բորբոքումէ մեռաւ։ 1903ին կաթուածահար եղած էր, և անկէց ի վեր հիւանդ էր։ Մեծ յոյսեր դրուած էին իր քաղաքական գործունէութեան վրայ, որմէ արդէն բաւական օգտուեցաւ Իտալիան։ Իր բոլոր ուժովը կը մասնակցէր խորհրդարանական մեծ պայքարներուն, մասնաւորապէս արտաքին քաղաքականութեան խնդիրներու առթիւ, որոնց մասին մեծ հանգամանք ունէր, և Ծանարտելլիէն վերջ կոչուեցաւ վարելու Իտալիոյ արտաքին քաղաքականութիւնը։ Ն'ղարգրով բարի էր և պատուաւոր, բայց խառնուածքով խիստ և բարկացող, և այս պարագան չատ նպաստաւոր չեղաւ իր վարած քաղաքականութեան։ Ընդհանրապէս կ'ըսուի թէ Ֆրանսայի բարեկամ և Աւստրիոյ հակառակորդ էր, այսինքն Երրեակ Զինակցութեան համամիտ չէր։ Բայց ընդհանուր իմաստով իր քաղաքական հայեացքները այս մասին չէին տարբերեր Վիսքոնթի-Վէնոսթայի և Թիթոնիի հայեացքներէն։ Երրեակ Զինակցութեան թշնամի չէր, բայց Ֆրանսայի հետ բարւոք յարաբերութիւններ ունենալու կողմնակից էր։ Ինքն էր որ 1902ին Երրեակ Զինակցութիւնը հրեց։

Իտալական տիպար պետական մեծ մարդուն Բաղուրի շրջանէն վերջ՝ իտալացի պետական մարդոց մէջ ձիւլիո Բրինէթթի մին էր անոնցմէ, որոնց ասպարէզը կրնայ հրապոյր և գրգիռ ըլլալ կենսագիրներուն։ Իր անունին հետ կապուած է առաջնակարգ պատմական թուական մը—վերանորոգութիւնը Երրեակ Զինակցութեան, 1902 Յունիս 28։ Այդ օրը ճառագայթեցաւ մանաւորապէս Բրինէթթիի անունը, բայց վեց ամիս վերջ հիւանդ ինկաւ, և դադրեցաւ գործոն մասնակցութենէ Իտալիոյ քաղաքականութեան մէջ։ Հազիւ վախճանուն տարեկան էր։ 1848 Մայիս 6ին հարուստ ընտանիքէ մը ծնաւ Միլանի մէջ իբրև աւստրիացի հպատակ, և այսպէս պատանի Լոմպարտայցին միջոց ունէր ազատօրէն ընտրելու իր ապագէզը։ Ճարտարագէտ եղաւ, կոչում մը՝ որ բազմապատիկ և մեծ հնարաւորութիւններ կ'ընծայէ։ Այն միջոցին Վերին Իտալիոյ մէջ ճանչանալու ճարտարարուեստը խիստ ծաղկեալ էր։ Բրինէթթի այս նոր ու խոստմնալից ճարտարարուեստական ճիւղին մէջ նետուեցաւ։ Բիչ վերջը քաղաքականութենէն հրապուրուեցաւ։ Հակամիտում ուներ այս Սրբոնային համար և անձնատուր եղաւ անոր։ 1882ին խորհրդարանի անդամ ընտրուեցաւ։ Այն ատենները նկարագրի տէր մարդիկ յայտնուելու հաւանականութիւններ ունէին։ Եւ ձիւլիո Բրինէթթի նկարագիր մըն էր։ Տանջու

վստահեցնելով որ ասկէց ետք ոչ ոք վարձք պիտի պահանջէ իրենցմէ, միևնոյն ժամանակ դրամական նուէրով մը ալ մխիթարելով հէգ կինը։

Այս տխուր միջադէպը սակայն մը-ածել կուտայ բարեսէր տիկինին թէ արդեօք Պոլսոյ նման մեծ քաղաքի մը մէջ քանի՛ քանի՛ ընտանիքներ կան ասանկ, որ տոկոսուած են իրենց ամսական չահուն կէսը կամ աւելին իբր տան վարձք վճարել։ Նոյնիսկ, ճերմակը դուրս՝ սեւը ներս բարեկեցիկի երևոյթով ապրող բազմաթիւ ընտանիքներ ալ միթէ մեծապէս չէ՞ն տապալիր ներկայանալի տան մը մէջ բնակելու համար իրենց չահուն ամենամեծ մասը զոհելով։ Արդ, քանի որ ինքը բարեգործութիւն մը ընել կ'ուզէր, միթէ ասկէ աւելի դրական ու ասկէ աւելի անհրաժեշտ ու անմիջական ծառայութիւն մը կարելի էր ակնկալել։ Անմիջապէս կուտայ իր որոշումը։ Կը մտադրէ երեք դասակարգի բնակարաններ չինել։

Ա. Բոլորովին ազատներու,

Բ. Միջնակարգ ընտանի՛ներու.

Գ. Անոնց որ տուն տիրելէ տալու համար մաս մը դրամ ունին եւ թեթեւ աջակցութեան մը կը կարօտին։

Տիկինը իր այս գործին չուզեր բարերարութեան տիտղոս տալ։ Իրեն ըրածը միայն օժանդակութիւն մը և դիւրութիւն մը պիտի ըլլայ։ Կ'ուզէ Պոլսոյ այլևայլ բազմամարդ թաղերուն մէջ նուազ արժէքաւոր հողեր գնել տալ և անոնց վրայ կառուցանել 50էն մինչեւ 100 ոսկի արժողութեամբ երեք սենեակնոց տուներ, որոնց մէջ բնակին ընկերութեան խիստ հաւատաւոր դասակարգին պատկանող ընտանիքներ։ Երկրորդ, աւելի արժէքաւոր գետնիներու վրայ հինգական սենեակնոց տուներ կառուցանել առաջաւելն 300 ոսկի արժէքով, ուր բնակին միջնակարգ ընտանիքներ։ Երրորդ, անմիջական օգնութեան հասնիլ այնպիսի ընտանիքներու որոնք կամ տան մը չինութեան սկսած և կիսատ ձգած են դրամի չգոյութեան երեսէն, և կամ մաս մը դրամ ունենալով, չեն համարձակիր չինութեան ձեռնարկելու։

Մէկ խօսքով, Տիկինին միակ նպատակն է ատարել ամէն անոնց որոնք վարձքով կը բնակին և իրենց չահուն մէկ կարեւոր մասը կը զոհեն անոր։

Ընդհանուր սկզբունքը սա պիտի ըլլայ որ ամէն վարձակալ պէտք է կանոնաւորաբար վճարէ իր վարձքը, որուն մէկ մասը միայն տուներու նորոգութեան և փոքր տոկոսի մը համար վար դրուելով, մնացածը ամիսէ ամիս պիտի յատկացուի գլխավճարին, և երբ վարձակալը ամսական վճարումներով հասուցանէ տունին ամբողջ արժէքը, այն ատեն տունը իրը պիտի ըլլայ։

Տիկինը իր այս բարեսիրական ձեռնարկին համար կը փափաքի օրէնսգէտներու և ձեռնհաս անձնաւորութեանց կարծիքը ստանալ հրապարակաւ, և այնպէս մը կարգադրել իր ձեռնարկը, որպէս զի իր դրամը խիստ թեթեւ տոկոս մը միայն բերէ իր կենդանութեանը և մեռնելէն ետքն ալ իր կարգելիք կտակատարներուն ձեռքով շարունակուի տուներու չինութիւնը և մասակարարութիւնը։

Բաւական ենք որ հանրութեան մեծապէս օգտակար այս նորութիւնը կ'իրականանայ, և այն ատեն բարեսիրտ տիկինն ալ իրմէ նպաստողներուն երջանկութիւնը տեսնելով կ'սփոփուի։

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ այս երիկուն պիտի նախագահէ Բերայի Ս. Երրորդութեան եկեղեցիին երեկոյեան արարողութիւններուն և վաղը առտու, Հոգեգալստեան տօնին առթիւ հանդիսաւորապէս պիտի պատարագէ, ուրկէ ետք հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Գաղազեան գերդաստանի ննջեցելոց հոգւոյն համար։

ՈՒՍՈՒՄՆ. ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ իր շաբաթական նիստը կազմեց երէկ Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ, և նախ տարեկան շրջանաւարտներու քննութեանց մասին պէտք եղած կարգադրութիւնները սահմանեց, որոշելով որ այդ քննութիւնները սկսին յառաջիկայ Յունիս 17ի երկուշաբթի օրէն։ Նոյնպէս կարեւոր տնօրինութիւններ ըրաւ տարեկան վերամուտի քննութեանց մասին, և որոշեց որ անոնք ալ սկսին Յունիս 30ի երկուշաբթի օրէն իսկ։ Ասոնց մանրամասնութիւնները պաշտօնական ազդով մը մօտ օրէն պիտի ծանուցուին թերթերուն մէջ։ Խորհուրդը քննեց նաև մէկ քանի դրավճառներու կողմէ եղած խնդրանքները և հարկ եղածը տնօրինեց։ Նաև շարունակելով ազգ. վարժարաններու բարեկարգութեան կանոնագրին վերջին Զ. Գլուխին ուսումնասիրութիւնը, ուարտեց զայն, և որոշեց յառաջիկայ ուրբաթ գումարուիլ Ս. Պատրիարք Հօր նախագահութեամբ և Ն. Սրբազնութեան ընակարանին մէջ։

ՊԱՏՐ. ՓՈԽԱՆՈՐԴ Տ. Դաբբիէլ եպսկ. Ճէվահիրճեան, վաղը Սկիւտարի Ս. Խաչ եկեղեցիին մէջ պիտի պատարագէ իր ծնողաց հոգւոյն հանգիստեան համար։

ԹՕՌ-ԳԱԲՈՒԻ Ս. Նիկողայոս եկեղեցիին մէջ, վաղը գպրաց դասին հաստատութեան տարեդարձին առթիւ Թաղին քարոզիչ Տ. Արսէն քհնյ. Գէսրգեան պատարագ պիտի մատուցանէ։

ԻԶՄԻՐԻ ծանօթ բժիշկներէն Տօքթ. Ստեփան էֆ. Թէրզեան որ Պոլիս եկած էր այսօր Սամսոն կուգեւորի, ուր մէկոց մը մեկնէ ետք պիտի դառնայ Իզմիր։

ԱԶԳ.— Թարմ Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյ ծանանմբութեան առթիւ, Ամենապատիւ Ս. Պատրիարք Հայրը, հանդերձեալ է Ս. Պատարագ մատուցանել Յունիս 1 յառաջիկայ կիրակի առաւօտ, և քարոզութեամբ բանին կենաց, հոգեւորապէս մխիթարել բարեպաշտ ժողովուրդն։ Այս առթիւ, յետ աւարտման Ս. Պատարագի հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի ի յիշատակ ննջեցելոց Գաղազեան Գերդաստանի։ Սկզբնաւորութիւն ժամերգութեանց 11, Ս. Պատարագի 1.30

Բերա, 31 Մայիս

*** Գարթալի Ս. Նշան եկեղեցւոյ թաղ. խորհուրդս կը ծանուցանէ թէ Հոգեգալստեան կիրակին, Յունիս 1, Գեր. Տ. Վահրիճ Մ. Վարդապետ Շահլամեան հանդերձեալ է հանդիսաւոր Ս. Պատարագ մատուցանել ըստ վաղեմի սովորութեան ի հանգիստ հոգւոց Սալխանեան Գալուստ և նորոգ հանգուցեալ Գրիգոր էֆ.ներու։ Ինչպէս նաև համայն Արքանեան ննջեցելոց

Մնամք յարգանօք

Ի Դիմաց Թաղ. Խորհրդոյ Գարթալի

Ատենադպիր Ատենապետ

Մ. Գ. ՔԵՍԱԼԵԱՆ Մ. Վ. ՊԱՐՏԻԶՊԱՆԵԱՆ

ՄԻՆԱՍ ԷՖԷՆԴԻ

Եօթը հոգի ենք խմբագրատան մէջ, բայց եօթերնուս ալ ձեռքը առալ ջերթար այս պատուական մարդուն վրայ տող մը բան գրելու. այնքա՛ն մեծ է մեր յուզումը. այնքա՛ն մանաւանդ խոր, մեր վիշտը։

Եւ հիմայ որ ինծի կը վիճակի վերջապէս այս ցաւագին հարկը, ինծի՝ որ այլևս ամէնէն երիտասարդը չեմ սա սեղանին շուրջը, կը մտածեմ թէ պիտի կրնա՞մ ուրուագծել իր սիրական դէմքը։ Այդ մտերիմ դէմքը զոր այսքան տարի է վարժուած էինք տեսնել խմբագրատան մէջ, ճիշտ ընտանիքի անդամի մը պէս, և որուն թողած պարապը՝ ա՛յնչէ կրնայ լցնել։

Գեղեցկութիւններ կան՝ զոր կարելի չըլլար նկարագրել։ Ահա՛ արեւ. դաշտեր աքանչելի են իր հոյակապ չքեղութեան վրայ. բայց ինչպէ՞ս բացատրել այդ չքեղութիւնը, ինչպէ՞ս մանրամասնել իր մեծափառ գեղեցկութիւնը, իր բարիքը, իր սիրած սփոփանքը։

Այսպէս էր նաև Մինաս էֆէնտին։ Իր պատուական մարդու պատկերը ահա կը կենդանանայ մտքիս առջև, իր բոլոր բարեմասնութիւններով, իր բոլոր յատկութիւններով, մեծափառ ու չքեղ՝ ինչպէս արեւը. բայց ի՞նչ օգուտ որ բառ չեմ գտներ զայն նկարագրելու համար։

Բարձրագոյն առաքինութեանց կենդանի տիպար մըն էր մեր մէջ։ Ապահովաբար անմեղ չէր. ո՞վ արդէն կատարեալ է. ո՞ր նաւը կրցեր է երբեք մշտապէս ուղիղ գնացք մը պահել մարդկային փոքրոգութեանց սա՞ ովկիանոսին վրայ, զոր Աշխարհ կը կոչենք։

Բայց ինչ առաքինութիւն որ կը մարմնացներ իր վրայ, կը բաւէ՝ որպէս զի սիրոյ և յարգանքի մշտնջենաւոր մի՛նոլորտ մը ստեղծուի իր շուրջը։ Եւ գեղեցիկը հոն է որ ինքզ՝նքն սէրը կը հետապնդէր, ոչ ալ այդ յարգանքը։ Անոնք իր վրայ կը թափէին ա՛ղպէս ինչպէս մեղուն կը թափի ծաղկին վրայ, առանց ատոր համար հրաւէրի սպասելու, սոսկ իր աղուրութենէն հմայուած։

Ցեղոյ իր թերութիւններն ալ ա՛նոնցմէ չէին որոնք խղճին խռովք կուտան և ամօթի հեաքեր կը թողուն ճակատին վրայ։ Մարդկային սիրտը ե՞րբ արդէն զերծ մնացեր է այն յաւիտենական, անդիմադրելի տկարութիւններէն որոնց դէմ կամքը անզօր կը մնայ, և որոնք աւելի պարծանքով կը տարուին քան խղճահարութեամբ։

×

Մինաս էֆէնտի խմբագրութեամբ սկսած էր իր ապարեզը, տեղական ֆրանսական մամուլին մէջ. շատ լաւ ֆրանսերէն կը գրէր, յաճախ կը յիշէր իր երբեմնի յօդուածները, երբ նմանութեան հեռաւոր եզր մը կը գտնէր ասոնց և իրեն կարդացուած գրութեան մը միջև։

Եւ այս յիշողութիւնը կարօտախտի պէս բան մը կ'ըլլար իրեն համար։

Ստացած էր շատ լաւ կրթութիւն մը, տեղեակ էր դասական գրականութեանց, գրեթէ գոց գիտէր շատ մեծ հեղինակներու նշանաւորագոյն հատուածները։ Եւ անշուշտ այդ էր գաղտնիքը իր անսպասելի ճաշակին որ երբեք չէր վրիպեր, և որ ներողամիտ զմայլանքով մը կը լեցնէր զինքը, երբ աղուոր գրուածք մը կը ներկայացուէր իրեն։

Ասանկ բարձր ճաշակ՝ մեծ սրտի՛ բուն միայն յատուկ է. քանի՛ քանի հեղ իր աչուըներուն լեցուիլը տեսած ենք՝ սրտայոյզ հատուածի մը ընթերցման միջոցին։ Ցաւախ երեք չորս անգամ յաջողաբար կարդալ կու տար յօդուածի մը սա կամ նա մասը. վերջէն կը տեսնէինք որ յօդուածին գեղեցկագոյն մասերն են ատոնք։ Միշտ նոյն ցանկասէր ճաշակը որ իր հրճուանքը կը վնասէր։ Մոլութեան պէս ա՛նուշ և անպարտելի սովորութիւն մը իրեն համար։

Գեղեցկութիւնը արդէն հաճոյքէ աւելի բան մը, պէտք մըն էր իրեն համար, անհրաժեշտ ա՛ղնքան՝ որքան մաքուր օդը թոքախտաւորին։ Կարծես առանց անոր չպիտի կրնար ապրիլ։

Մարդիկ կան որոնք չեն հասկնար այդ անսահման սէրը՝ ա՛յս ատիճան անկայուն՝ յաճախ խաղալիկ բանի մը վրայ, որպէս է գեղեցկութիւնը, և որ յաճախ ոչնչի մըն է կեանքի բազմազան մտահոգութեանց մէջ։ Ինչպէ՞ս անմոց բացատրել այդ սէրը։ Ինչպէ՞ս մեկնել ծաղկին պէտքը մեռելեան մէջ, ժպտին անհրաժեշտութիւնը դէմքին վրայ։

Եւ անձուկ, սահմանափակ ըմբռնում չունէր գեղեցկութեան մասին. ամէն տեղ, ամէն բանի մէջ, գրեթէ իւրաքանչիւր քայլին կը փնտռէր ու կը ստեղծէր ալ զայն։ Ապրելը իրեն համար սոսկ մեքենական ու անգիտակից գործողութիւն մը չէր. այդպէս չարուտակ գեղեցիկը փնտռելով, կեանքին անհամ տափակութիւնը կը շրջէր, կերպով մը կը գեղեցկացնէր զայն։

Ասոր համար չէ՞ որ իր սիրտը մինչեւ վերջը երիտասարդ մնաց, մինչդեռ մարմինը կը ծերանար. ճիշդ թանկագին քարի մը պէս որ իր փայլը կը պահէ՝ մինչդեռ զինքը ամփոփող թաւշեայ տուփը կը հինցնայ ու կը գունատի։

×

Այն որ այս ատիճան սերտիւ կը յարի նիւթական գեղեցկութեանց, բնականաբար չի կրնար անտեսել նաև բարոյական գեղեցկութիւնները։ Անոնք արդէն իրար կը լրացնեն։ Ա՛ակէ՝ իր սրտին անսահման բարութիւնը, իր բնաւորութեան անպատում ազնուութիւնը։

Վաղընջուց ազնուական ընտանիքի մը շառաւիղն էր, և այդ յատկութիւնները սերունդէ սերունդ փոխանցուելով հասած էին մինչեւ իրեն, ընտանեկան գոհարի մը պէս որ դուրգուրանքով անցեղ կը պահուի իբր թանկագին ա՛ռանդ մը, և որուն արժէքը կը բազմապատկուի տարիներուն հետ։

Այսպէս էր իր պատուական դէմքն ալ մեր մէջ, այսպէս պիտի մնայ նաև իր պաշտելի յիշատակը։

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

* *

ԿԵՆՍԱԳՐԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Մինաս էֆ. անցեալ ուրբաթ օր կէս օրուան ճաշը ընելէն ետք անկողին ինկաւ ազիքներուն մէջ խիթի մը զգալով։ Անմիջապէս հրաւիրուեցան Տօքթ. Մասիս և յետոյ Տօքթ. Սիմոնոֆ, և նախնական դարմաններ մատուցին հաստատելով հիւանդութեան աբանսիթ բլալը։ Մինչեւ երեքշաբթի օր սաւով դարմանեցին, և խիթերը բաւական մեղմացած էին։ Չորեքշաբթի օր սակայն վիճակը աւելի բարւոքուեցաւ և Տօքթ. Սիմոնոֆ նկատելով որ ապաքինումի չըլլանի մը մէջ է, լուծողական մը տուաւ։ Լուծողականը չկրցաւ ազդեցութիւն գործել։ Տօքթ. Սեզրոսեան և Տօքթ. Գամպուրոզլու ևս կանչուեցան առջի օր, որոնք խորհրդակցութենէ մը ետք հիւանդին խիստ ծանր ըլլալը յայտարարելով զայն անմիջապէս գերմանական հիւանդանոցը փոխադրել յանձնարարեցին։ Երէկ առտու կանուխ հիւանդը փոխադրուեցաւ գերմանական հիւանդանոցը, ուր Տօքթ. Բ. Գամպուրոզլու, Սեզրոսեան և Սիմոնոֆ ձեռնարկեցին վիրաբուժական գործողութեան, սակայն դժբախտաբար գործողութենէն անմիջապէս յետոյ Մինաս էֆէնտի աւանդեց իր հոգին, չկրնալով տոկալ։

Հանդուցեալը ծնած էր 1856ին, Խարբերդի մէջ, և որդին էր ծանօթ ազգանուր Պրուսսուզեան Յակոբ էֆ.ի։ Իր նախնական կրթութիւնը ստացած էր Խարբերդի Շահնազարեան վարժարանին մէջ և յետոյ յաճախած էր Կայս. Լիսէն, որուն ընթացքը յաջողութեամբ աւարտելէ ետք մնած էր պետական ծառայութեան մէջ և նաև իր քեռայրին՝ պետական բարձրաստիճան պաշտօնեայ Բէրթեվ էֆ.ի հետ Սօֆիա ճարտարած էր քարտուղարութեան պաշտօնով։ Վերադարձին Ներքին գործոց նախարարութեան պաշտօնատունը ընդունուեցաւ, միևնոյն ժամանակ ստանձնելով հայերէն, ֆրանսերէն և իտալերէն թերթերու գրաքննիչի պաշտօնը, ինչպէս նաև թատրոններու քննիչի պաշտօնը։ Գրականութեան մէջ ալ բաւական վարժ և կծող գրիչ մը ունեցած է։ Իբրեւ թատերական քրոնիկագիր, երկար տարիներ աշխատակցած է Պոլսոյ ֆրանսերէն թերթերուն, միշտ պատուաբեր տեղ մը գրաւելով անոնց մէջ։

Տպագրական Տեսչութեան մէջ, որուն կը ծառայէր հաւատարմաբար և խղճմտօրէն 30 երկար տարիներէ ի վեր, ամէնուն յարգանքն ու համակրութիւնը շահած էր։ Իր հանրդգնա՛ ծառայութենէն ի վարձատրութիւն, արժանացած էր Ուլայի Բ. ատիճանի և միանգամայն Գ. կարգի Մէճիտիէ պատուանշանի և շքադրանիներու։

Անմխիթար սուգի մէջ կը թողուայրին՝ Տիկին Մաւի, քոյրերը՝ Օր. Մաքրուհի Պռուսսուզեան, Ա.րի Տիկին Բէրթեվ էֆ., Տիկին Վահ. Էրամ էֆ. և եղբայրը Միրզայ էֆ. Պռուսսուզեան։ Ցուղարկաւորութեան տխուր հանդէսը պիտի կատարուի վաղը՝ կիրակի, ժամը 7½ին (Ը. Թ.) Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցիին մէջ, ուրկէ ետք մարմինը պիտի փոխադրուի Իւսկիւտար, տեղւոյն Ազգ. գերեզմանատունը, ընտանեկան դամբարանին մէջ։

Այս տխուր առթիւ խմբագրութիւնս իր անկեղծ ցաւակցութիւնները կը յայտնէ հանգուցեալին սգաւոր այրիին և ամբողջ պարագաներուն։

Այրի Տիկին Մաւի Մինաս Պռուսսուզ, Օրիորդ Մաքրուհի Պռուսսուզ, Ա.րի Տիկին Իսլոու Բէրթեվ, Վահ. Տէր և Տիկին Էրամ էֆէնտի և զաւակունք, Մէճիտ էֆէնտի Պռուսսուզ, Այրի Տիկին Իսկուհի Սարգիսեան և զաւակունք, Օրիորդ Ֆրանչօ Միխիթարի Պէյ, Տէր և Տիկին Սելիմ էֆէնտի Հինտիէ, ինչպէս նաև Միհէնտիսեան, Կէլկէլեան, Միսաքեան, Պռուսսուզեան, Քանթօքլօ և Սէյմիրի ընտանիքները ցաւ ի սիրտ կը ծանուցանեն դառնադէպ մահը

ՎԱՍԵՄ. ՄԻՆԱՍ ԷՖ. ՊՌՈՒՍՍՈՒԶԵԱՆԻ

ՊԱՇՏՕՆԱՏԱՐ ՏՊԱԳՐԱԿԱՆ ՏԵՍՉՈՒԹԵԱՆ

ԵՒ ԳՐԱՔՆՆԻՉ ՀԱՅ ԹԵՐԹԵՐՈՒ

որ հանգաւ ի Տէր երէկ, յետ կարճատեւ հիւանդութեան։

Յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսը պիտի կատարուի վաղը, կիրակի ժամը 7ու կէսին (Ը. Թ.) Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցին, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը պիտի փոխադրուի Իւսկիւտար, տեղւոյն Ազգ. գերեզմանատունը ամփոփուելու համար՝ ընտանեկան դամբարանին մէջ։

Բերա 3 Մայիս 1908

Մահազդ չընդունողներէն կը խնդրուի ներկայս իբր այն նկատել։

ՅՈՎՍԷՓ ԷՄԻՆ

Անցած շաբաթ մեռաւ Պոլսոյ նշանաւոր արուեստագէտներէն մէկը՝ ճարտարապետ-ճարտարարուեստ Յովսէփ Էմին, յիսուն տարեկան հասակին մէջ։ Յովսէփ Էմին ճշմարիտ կարողութիւն մըն էր իր ճիւղին մէջ։ Իր ուսումը ստացած էր Վիեննայի Մուրատ Ռաֆայէլեան վարժարանը և ետքը մասնագիտութիւնը շարունակած է իտալական ճարտարապետական բարձր վարժարաններու մէջ։ Պոլիս դարձին մտաւ Ջուրի Ընկերութեան և Բէյիի վարչութեան մէջ, անոր չէնքերը չինեց Բումէլիի ու Անատոլուի կողմը։ Իր գործերն են Սելանիկի, Բալալայի, Տրապզոնի, Սամսունի, Տրապզոնի և Պաֆրայի Բէյիի չէնքերը։ Եղբը ինքն իր հաշուոն ակտաւ գործել և նշանաւոր եղաւ Խոմլի Բարձր. մօր՝ Գէպէքի ծովեզերեայ ապարանքին, Հալքլի խոմլական ապարանքին, Ֆէնէրի պուլկարական եկեղեցիին և Սկիւպի Օտմ. Պանքային չինութիւններովը։ Պոլսոյ մէջ ինք էր որ առաջին անգամ գործադրեց սիմանտէմէնտ նոր դրութիւնը Բաթըրճըօղլու մեծ խանին չինութեան ատեն։ Սիմանտէմէնտի մէջ մեծ ձեռնհասութիւն և անմրցելի փորձառութիւն ունէր։ Յովսէփ Էմին չինած է նաև բազմաթիւ սղոթատեղիներու ու չէնքերու յատակագիծեր։ Գում-գարուի Մայր-վարժարանին վերաչինութեան նոր յատակագիծն ալ ինք պատրաստած էր։

Հանճարեղ միտք մըն էր, որ կ'ըզբաղէր նաև գիտութիւնով և մեքենագործութիւնով։ Դիւտ մըն ալ ըրած էր որ մեծ կարեւորութիւն ունի և որուն տիեզերական մենաշնորհը առնելու կ'աշխատի Բօլօնիի ճարտարագէտներէն Մ. Ֆրիտրիխ Սաաէ։ Այս գիւտն է միաչար սկաւառակով (disque continu) ձայնագիր մը (ֆոնոկրաֆ) որ կրնայ առանց փոփոխման գործել 16 ժամ, և պիտի կրնայ արձանագրել դատական, ժողովական և բնաւասական ամէնէն երկար խօսքերը։ Այս էֆիսքնի աշխատութեանց կարդնէ և պատիւ կը բերէ հեղինակին ու իր հասարակութեան։ Յովսէփ Էմին այնքան ճարտար գծագրիչ մըն էր որ իր գծած chevreuilի դիւմիները իբր արուեստագիտական բարձր արժէքով պատկերներ խնամով կը պահուին։

Բարեսիրտ, բարեհամբոյր և պարզ մարդ մըն էր, որ բարենպատակ գործերու համար իր կարողութիւնները և աշխատութիւնը ի սպաս կը դնէր։

ՎԱՂՈՅՆԻ 23ՐԴ ԹԻՒԸ

ԶՕՀՐԱՊԻ նման Բարիզեան թղթակից մը բողոք մըն է ո՛ւ և է թերթի համար։ ԼՈՅՍ այդ բաղդին կ'արժանանայ, այս չարքնա հրատարակելով նշանաւոր գրագէտին առաջին Բարիզեան նամակը, բազմաթիւ պատկերներով։ Այս նամակը վերջինը չպիտի ըլլայ։ ԼՈՅՍի այս թիւին մէջ կը գտնուին նաև ուսումնասիրութիւն մը Գրիգոր Զօհրապի վրայ (պատկերով), վիպակներ հնգիկ քանաստեղծութեան նմոյշներ են։ Շատ հետաքրքրական պատկերներ և գեղարուեստական նկարներ կը զարդարեն ԼՈՅՍի այս թիւը, որ այս առտու հրատարակ եղաւ։

ԳԻՆ 40 ՓԱՐԱ.

ՀԱՅ-ԲՈՂՈՔԱԿԱՆ ԲԵՄ

Վաղը պիտի քարոզեն.—

Բերայի Ս. Երրորդութեան եկեղեցիին մէջ ժամը 2.30ին, Տր. Հ. Ս. Պարնըմ։

Սկիւտարի մատուռին մէջ ժամը 3ին Վեր. Ա. Պ. Շմաւոնեան։

Կէտիկ-Բաշայի Ամերիկեան վարժարանին մէջ (Լանկայի Եկեղեցիի պաշտամունք) ժամը 2.30ին Պատ. Ե. Գրուզեան։

Պայազիտ Հաւուսի մատուռին մէջ ժամը 3ին Վեր. Ե. Գ. Գրիգորեան։

Խասգիւղի մատուռին մէջ ժամը 7ին Վեր. Ս. Ց. Զորիկեան։

Երիտ. Քրիստ. Ընկերակցութեան Աղօթաժողով.—

Գումգարուի Բէսթին մէջ ժամը 7.30ին։

Սկիւտարի մատուռին մէջ ժամը 7ին։

ԲԱՐԻԶԻ ՊՕՐՍԱՆ

BOURSE DE PARIS

12 Յունիս 1908

Ֆրանսական 3%	95.30
Օսմանեան Միացեալ բաց.	96.62
» » գոց.	96 67
Երկաթուղի	180.¾
Պանք Օթթօման	725.—
Պալիա Քարա Այտըն	46.5—
Թրանսվալ	58.—
Ռիօ Թինթօ	1646.—

ՍԵԼԱՄԼԸԳ ՐԷՍՄԸ ԱԼԻՍԻ

Տիւնքի ճումա կիւնիւ Սելամլըգ ըէսմը պիտի Համիտիէ ճամիի չերիֆիտոէ իբրա պուդրումուշ սրը։

ԹԷՊԼԻՂԱԹԸ ՐԷՍՄԻՃԷ

Տիւնքի ճումա կիւնիւ Սելամլըգ ըէսմը պիտինէն օսնրա չայն պուդրուան միսսատէի Սէնիյէի ճէնապը Բաթիշահի իւզերինէ Ամերիգա սէֆիրը քէպիրի էսալէթլու Մ. Լէյշման վէ Ամերիգա վէ Ամաճարիսթան սէֆիրը քէպիրի էսալէթլու մարքի Բալավիչինի վէ Ամանիա սէֆարէթի ումար վէ մէսալինին մուվագգաթէն բույիւրէ մէմուր Գուբրէշ Ալմանիա սէֆիրի էսալէթլու Մ. ֆոն Բիսէրլէն Վէխթէր հազրաթլրյա Գարատաղ մասլահաթիկիզարը Մ. Դրէզովիչ ճէնապլէրի սուրէթը դայրը ըէսմիյէսէ հուզուրը Շէվքէթմէվգիուրը հազրէթը Թաճարիսէ չէրէֆը միսուլէ նալլ օլմուչլար տրը։

ՆԵՐՔԻՆ

ԳԵՐՄԱՆ ԴԵՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ.—Պ. Մարչալի բացակայութեան Պոլսոյ գերման դեսպանութիւնը վարելու պաշտօնով Պոլիս եկած էր Մ. Բիսէրլէն Վէխթէր։ Մ. Վէխթէր, երէկ կայս. Պալատ երթալով ներկայ գտնուեցաւ Սէլամլըքի արարողութեան։ Ցետոյ, ոչ պաշտօնապէս պատիւ ունեցաւ Վեհ. կայսեր ներկայանալով իր փոխանորդութեան գրերը մատուցանել։

ՋԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ քննիչ յանձնաժողովն անդամ Ֆէրիկ Իսմակ Մահիր փաշա որ Սամսոնի առջև վիրաւորուելով Համիտիէ Մանկանց հիւանդանոցը փոխադրուած էր, կատարելապէս ապաքինած ըլլալով, երէկ ներկայ գտնուեցաւ Սէլամլըքի արարողութեան և յետոյ իր երախտագիտութիւնը մատոյց արժանացած կայս. բարձր հոգածութեան համար։

ՍԱՄՍՈՒՆ նախկին իշխան Գոնսթանթին Գարաթէօտորի էֆէնտի որ իր հիւանդութիւնը դարմանելու համար Եէրուշէլէմ Յունաց հիւանդանոցը գացած էր, երէկ յաջող գործողութեամբ մը վերատացաւ իր առողջութիւնը։

ՆՈՐ ԾՐԱԳԻՐ.—Բօսթաքի Վայանի էֆէնտի Ելմտական յանձնաժողովին ներկայացուց ծրագիր մը որով կ'առաջարկէ 100ին մէկ տուրք մը դանձել Ղալաթիոյ Սակարանին և Թուրքիոյ ամէն կողմերու մէջ տեղի ունեցած սակարանական գործառնութեանց վրայէն։ Այսպէսով տարեկան 100,000 ոսկիի հասոյթ մը պիտի դոյանայ եղեր։

ԴԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐԸ. — Զեռնհաս պաշտօնարանը ծանոյց ամէն կողմ գործադրել Նախարարաց Խորհուրդին այն որոշումը թէ կայս. երիտասարդները հաստատուող դաղթականներուն չնորհուած գետինները, մինչև որ տասը տարի չանցնի, անոնց անձնական պարզ պարագաներուն համար չեն կրնար գրաւի ենթարկուիլ և ծախուիլ։

ԻԶՄԻՐ-ՓԱՍԱՊԱ. Երախտիքին բաժնետերերու ընդհ. ժողովը որոշեց 25 ֆրանք չահաբաժին տալ, որ պիտի վճարուի Յուլիս 15ին։

ՇԷՆԲԵՐՈՒ ՎԱՐՁԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԸ.—Զեռնհաս պաշտօնարանը, եղած հարցումի մը պատասխանելով, ծանոյց թէ կալուածի մը տէրը երբ մեռնի, անոր ժառանգորդներն ալ կրնան օգտուիլ օրէնական այն տրամադրութենէն, որով վարձակալութեան վաւերացեալ պայմանագրութեան պայմանաժամը աւարտելուն, անոնց դիմումին վրայ, վճռադիրներու գործադիր պաշտօնեան, առանց նոր վճիռի, կալուածը պարպել տալով տիրոջը կը յանձնէ։

ԱՔԲԻԿԷՅԻ մէջ զէնքի ներածումը արգիլելու համար Գաիւսէլը մէջ գումարուած դեսպանախորհուրդին մէջ, որուն կը մասնակցի նաև Կայս. կառավարութիւնը, առաջակուր է ոգելից ըմպելիներու ներածումն ալ արգիլել։

ՊԱՆՔԱՆԵՐԸ գոց են այս երկուշաբթի օր, Հոգեգալստեան առթիւ։

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՑԻ վիճակահանութեան Յունիս 1ի թիւաժը տեղի պիտի ունենայ հրապարակաւ այս կիրակի ժամը 7ին, առեւտրական և հանրագրաս չինութեանց պաշտօնարանին մէջ, մասնաւոր յանձնաժողովին ներկայութեան։ Մայիսի միջոցին չծախուած տոմսակները, վճառողները կրնան եւ տալ զանոնք նոյն օր, մինչեւ ժամը 5½, կամուրջին գլուխի մասնաճիւղը և մինչեւ ժամը 6 Պանքային։

ԱԼԻ ՐԻԶԱ էֆ.ի գաւնչասումը այս գիշեր եէնի մանալլէ, Բազար Պաշի Հաճի Միսակ աղայի թատրոնին մէջ պիտի ներկայացնէ «Մատաղէլ Հանրիէթ», գանթներ ու պարեր։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԲԵԳԵՐՍՊՈՒՐԿ 11 Յունիս.— Բացառիկ թղթատար մը այս առտու իսկ Զարին բերաւ Վիլհէլմ կայսեր մէկ ինքնագիր նամակը։ Զօր. Ֆրէնչի և Ծովակալ Սըր Ճոն Ֆիշէրի Ռէվալ ներկայութիւնը ենթադրել չի տար թէ մասնաւոր համաձայնութիւն մը պիտի կնքուի Անգլիոյ և Ռուսիոյ միջև։ Անոնք Ռէվալ գացին Ռուս Վեհապետական փափաքով որ ուզեց իրենց հետ ծանօթանալ։

Ռէվալ.— Էտուարտ թագաւոր Վարչապետ Մ. Սազոնովի և Ռուս արքունի նախարար Պառոն Իզվոլսքի տուաւ Վիքտորիա պատուանշանին Մեծ Խաչը, իսկ Մ. Իզվոլսքիի տուաւ իր պատկերը։ Նիքոլա Կայսր՝ Սըր Զարլս Հարտինճի, Զօր. Ֆրէնչի, Զօր. Նիքոլսընի և Ծովակալ Ֆիշէրի տուաւ Ս. Անդրէասեան Նէվսքիի պատուանշանը։

— Անգլիական նաւատորմիղը այսօր մեկնեցաւ Ռէվալէն։

ԲԱՐԻԶ.— Բիզերտպուրկէն կը հեռագրուի թէ քաղաքական շրջանակներու մէջ զրոյց կայ որ Ռէվալի տեսակցութեան միջոցին դաշնակցութիւն մը կնքեր են Զարն ու Էտուարտ թագաւոր։

— Զարը ռուս նաւատորմին ծովակալ անուանեց Էտուարտ թագաւորը, և այցելեց Սիեռօր յամանաը, ուր մնծամեծ պատուիներով ընդունուեցաւ։ Անգլիոյ վեհապետական Ամսոյը առտուան ժամը 3ին մեկնեցաւ Ռէվալէն, և ռուս թարփիլատորմիղ մը ընկերակցեցաւ արքայական զբօսանաւուն։ Բաժանումը չատ սիրալիր եղաւ և Զարը խոստացաւ ըստ կարելւոյն չուտ այցելել Անգլիա։

— Թան կը պնդէ որ Զարը այս ամառ Պալթիկի մէջ պիտի տեսակցի Վիլհէլմ Կայսեր հետ։ Գերման թերթերը յոյս կը յայտնեն թէ գերման և ռուս յարաբերութիւնները պիտի չաւրուին։ Սնդ. թերթերը կ'ըսեն թէ Անգլիոյ, Ֆրանսայի և Ռուսիոյ համաձայնութիւնը ո՛չ մէկուն կ'սպառնայ, այլ ընդհանրապէս նոր երաշխիք մըն է խաղաղութեան։

ՎԻԵՆՆԱ.— Նայէ Ֆրայէ Բրէսսէ կ'ըսէ թէ Ռէվալի մէջ փոխանակուած բաժակաճառերը ցոյց կուտան որ անգլ-ռուս վերջնական համաձայնութիւնը պիտի կնքուի Զարին Անգլիա այցելութենէն ետք։ Զօր. Ֆրէնչ և Ծովակալ Ֆիշէրը վիճաբաններ են զինուորական խնդրոց վրայ ռուս նախարարներու հետ։ Ռէվալի տեսակցութեան արդիւնքը պիտի հրատարակուի մօտերս։

ԹԷՀԵՐԱՆ, (պաcsօնական).— Նախկին արտաքին գործոց նախարար Սաէտ-Սաղտանա արտաքին գործոց նախարար կար

Կավթօշին Շաբաթը

ԼՐԱՌԵՐԸ

Երկինք մարդոց մեղքերը պատժելու համար կարգ մը պատիժներ կը ղրկէ։ Բիբլիոդիր ըսուած արարածը այդ պատիժներէն մէկն է անա՛։

Շաբաթական չնչին գումար մը չահելու պատրուակով—գումար մը որ ո՛չ իսկ ձեր քթախոտին պիտի բաւէր—անիկա ինքզինքին պաշտօն կը յանձնէ խառնուիլ ձեր բոլոր անձնական, ընտանեկան կամ աշխարհիկ գործերուն, առանց որ դուք զինքը հրաւիրէք։

Իր քանի մը փարան վաստակելու նպատակով՝ կ'ուզէ իմանալ ձեր բոլոր դաղտնիքները և անգամ մը երբ իմացաւ, անմիջապէս կը հրապարակէ զանոնք։

Զաւակիդ ծնա՞ւ,—հո՛ն է լրաները, որ կ'ուզէ տեղեկանալ ծննդաբերութեան բոլոր մանրամասնութեանց և եթէ միջոցը գտնէ... մանկաբարձին քովն ալ կը սողսկի։

Հարսնի՞ք մը ունիք,—լրաները հոն է անպատճառ, անխուսափելիօրէն, ճակատագրականապէս։

Կ'ուզէ իմանալ հրամցուած ուտելիքները, ներկաներուն ցանկը, նորապսակ ամոլը մեղրալուսինը ո՞ւր պիտի ուտէ, ի՞նչպէս ճանչցան միրար, օրիորդը ո՞ր դպրոցէն չրջանաւարտ է, քանի՞ լեզու գիտէ, գնակ լուալու, սախատակ սրբելու կամ կերակուր եփելու ո՞րչափ տեղեակ է, փեսան դրամ օժիտ առա՞ւ, ի՞նչ գործ ունի, փարա կը շահի՞ և դեռ բոլո՛ր այն բաները, որոնք զոքանչին ու կեսուրին գիտալիք բաներն են միմիայն։

Աստուած մի՛ արասցէ, մեռա՞ք,—լրաները նորէն հո՛ն է անխուսափելի կերպով։

Ձեր բարեկամները, ձեր սիրելիները, ձեր ազգականները, ձեր ծնողքը իսկ կրնան հոն չըլլալ, բայց լրաները, ո՛հ, լրաները հո՛ն է։

Բազմութեան մէջէն գլուխը անկած չորգին կը նայի՝ թուղթ ու մատիտ ի ձեռին։—ո՞վ ծաղկեպսակ ղրկեր է, քանի՞ եկեղեցական կայ, ներկաները որո՞նք են, ծոկերը որո՞նք պիտի բրնեն, մտերը որո՞նց պիտի տրուի, ինչէ՞ն մեռաք, վերջին վայրկեանները քահանան կանչեցի՞ք, ձեր դրամը ո՞ւրտ ձգեցիք, և մանաւանդ չատ փարա ձգեցի՞ք, Սրբազանը ի՞նչ խօսեցաւ, ո՞ւր պիտի թաղուիք...։

Պիտի նշանուի՞ք,—լրաները հոն է, Պարիզաքարանի նշանուքի գրոհը, ուր անմիջապէս կը նօթագրէ ձեր անունները, նշանուքին թուականը և ձեր կենսագրութիւնը։

Պիտի մնանկանա՞ք,—լրաները հոն է միշտ, որ ձեր նիւթական վերջին չունչին աւանդումին կը սպասէ ակնդէտ՝ երթալ իմաց տալու համար հանրութեան։

Պզտիկ հացկերո՞յթ մը տուիք ձեր բարեկամներուն,—լրաները հո՛ն է, որ ձեր հրաւէրին կը սպասէ ճաշին մասնակցելու համար, իսկ եթէ չհրաւիրէք, կը գոհանայ... խոհանոցին մէջ՝ կերակուրի մնացորդները ուտելով։

Պարահանդէ՞ս մը ունիք կամ երեկոյթ մը,—մասնակցելու կը կրեմ եթէ լրաները ձեր դէմը չմնկուի, ներկաներուն ցանկը խնդրելու համար, ձեր աչքերուն մէջ նայելով չեշտակի, հասկըցնելու համար նաև թէ՝ «Այս երեկոյթէն մեզի բան մը չկա՞յ։»

Շոգենաւ։ պիտի նստի՞ Պրուսայի ջերմուկները երթալու համար,—հոն ալ կը հանի լրաները, որ ձեր յօդացաւերուն լուրը կը փութայ տալ հանրութեան, առանց մտածելու որ գուցէ մտադիր էք կարգուիլ և ձեր գործին չիգար յօդացաւ ունենալիդ հակակշռել ամէնուն։

Կ'ամաչէն զզուած՝ պիտի փորձէք ծով նետուիլ կամ ինքզինքիդ կախել,—լրաները, անտանելի՛, անքաջալի՛ և ձանձրանալի՛ լրաները հո՛ն ալ կը հասնի, ո՛չ թէ ձեզի ազատելու, այլ ձեր անձնասպանութեան լուրը հաղորդելու համար։

Էնթիւզիազմայէ՞ մը բռնուեցաք կամ կոթուածահա՞ր եղաք,—լրաները ձեր դուռը կը զարնէ՝ որպէսզի հարցնելու համար սպասաւորին և հասկնալու նպատակով թէ ե՞րբ... պիտի մեռնիք, ձեր մահուանը լուրը է՞ն առաջ ինքը տալու համար։

Ընտանեկան ներքին պատճառներու համար, որոնք լոկ ձեր գիտալիք բաներն են, պէ՞տքը կը զգաք Դատաստան Խորհուրդին դիմելու՝ ձեր կողակիցէն բաժնուելու դիտաւորութեամբ,— հետեւեալ առտու մէյ մըն ալ կ'իմանաք թէ լրաները իմացեր է ձեր կռիւը, և ո՛չ միայն լրաները իմացեր է, այլ ամբողջ ներկայ ու ապագայ հասարակութիւնը։

Լրաները ալ, ինչպէս ամէն ազդեցիկ մարդ, ունի իր պնակալէզները։

Օրինակի համար, հարսնիքի մը կամ մեռելի մը մէջ, չատը որոնք գիտեն թէ իրենց անձը բաւականաչափ հմայք մը չունի, որպէս զի լրաներին ուշադրութեան առարկայ հանդիսանան առանց ինքնամէն, կը սկսին չուրջը՝ անոր կողմէ տեսնուելու համար։

Նոյն իսկ չատը՝ գաղտնապէս՝ 5-10-20 ղրուշ կը սահեցնեն լրաներին ափը՝ աղերսելով.

—Իմ անունս ալ ներկաներուն ցանկին մէջ մի՛ մոռնար։

Որովհետեւ, պէտք է գիտնալ թէ՝ մարդիկ կան որոնք հարսնիքէ հարսնիք ու մահուէ մեռելի կը պարպուին, լոկ ներկաներուն ցանկին մէջ գտնուելու համար, իրենց դոյութիւնը չմոռնալու և չմոռցնելու համար այս միջոցը գտած ըլլալով միայն։

Լրաները, որ խրլայն անշահախնդիր մարդ մը չըլլար ընդհանրապէս — (անկոտի մարդիկ երբէ՛ք անշահախնդիր չեն ըլլար) — կ'ընդունի 5-10-20 ղրուշը, բայց երբեմն... կը մոռնան ապերախտօրէն յիշել անունը այդ 5-10-20 ղրուշը ցնծացուցին։

Հարսնիքներու, երեկոյթներու և նուագահանդէսներու կա՛սսն s'oküor-ներ մեծ պատիւ կ'ընծայեն լրաներին, որպէս զի... բարեհաճի վերենք յիշել։

Ժամկոչները՝ յաղարկաւորութեանց կառքերուն դուռը կը բանան անոր առջեւ, որպէս զի իրենց անունն ալ յիշուի թերթին մէջ։

Հանրաթեմի օրը, լրաները առաջին տեղը ունի Հիւանդանոցի սեղանին վրայ, որովհետեւ հոն դտնուող բոլոր մարդիկը կ'ուզեն պատմութեան մէջ արձանագրել տալ իրենց արտասանած բոլոր բառերը և ըրած խրաքանչիւր շարժուձեւը։

Մրցանակաբաշխութեան հանդէսներու է՛ն առջեւը կը նստեցնեն լրաները, որպէս զի չատ գոլէ վարժապետները և աշակերտները։

Այն բանը որ լրաներին քով զիս է՛ն չատ կը հիացնէ, այն չտեսնուած լկտեանութիւն է, որով ամէն տեղ կը մտնէ ճակատաբաց։

Կրնաք ուզանուդ չափ վռնտել, անիկա հո՛ն է նորէն։

Եթէ դռնէն ճամբէք, պատուհանէն ներս կը ցատկէ. եթէ պատուհանէն վար նետէք, դռնէ՛ն ներս կը մտնէ։

Մի՛ հարցնէք անոր թէ՝ հրաւիրա՞ւ ստացո՞ւ է։

Ա՛նչափ բարակին չի՛ նայիր։

Լրաներ մըն է, ուրեմն... passe-partout մը կը նկատէ ինքզինքը՝ ամէն տեղ մտնելու բացարձակ իրաւունքովը օժտուած։

Ու փափկանկատութիւն ըսուած բանն ալ չունի այդ մարդը։

Հայրերնիդ մահամա՞ղձ է և ձեր սիրտը կը կսմսմա՞յ, պտոր հո՛գը անդամ չէ, և ձեր օգիքին կը փա՛ղնի՝ իշու ճանճի մը նման։

—Ե՞րբ ծնած է հայրերնիդ։— ե՞րբ կը կարծէք որ մեռնի։— Բանի անդամ կարգուած է։— Ինչո՞ւ ձեր մայրիկէն բաժնուեցաւ։— Ի՞նչ ըրած է վաստակած փարան։— Ինչո՞ւ կը մեռնի կոր...

Ու պարտաւոր էք պատասխանել, որովհետեւ անիկա... զինք-սախրզի չափ փակչող է։ Պէտք է պատասխանէք, որպէս զի ան իր չարաթականը կարենայ ստանալ տպարանէն և... ճաչարանին վճարէ իր պարտքը։

Եթէ քիչ չատ ծանօթ դէմք մըն էք, մեռած վայրկեանին՝ լրաներին մեծագոյն հաճոյքը պիտի ըլլայ՝ ձեր մահուան անկողնին քովը գտնուիլը։

Իր արուեստին սիրոյն՝ պատրաստ է չարաթականին կէսը զոհել՝ ոտանելու համար թէ ի՞նչպէս պիտի փչէք վերջին շունչերնիդ, որպէս զի կարենայ զայն ն'երարգրել հետեւեալ առտուն՝ «ափէրիմ» մը ունենալու համար իր անուրէնէն։

Շա՛տ ուշ ի գոն կը մնայ՝ եթէ մեռած վայրկեանին՝ մեծ խօսք մը արտասանելով չուէք, զոր օրինակ. «Ահա՛ ես կը մեռնիմ կոր» եւայլն։

Այս նախադասութիւնը կրնայ իր յօդուածին clou-ն կազմել։

Եթէ մտնաքդաբ ո և է մեծ խօսք մը արտասանել ձեր մեռած պահուն, լրաները այդ հոգը կրնայ ստանձնել՝ հատ մը մեծ խօսք հեղինակելով ձեր հաշուոյն, պայմանաւ որ իր... նուէրը չմոռնաք։

ԿԱՎԹՕՇԻՆ... ԹՈՒՂԹԸ

Վա՛յ, Տ. Զինճիրճեան, վա՛յ։

Խաչո՛ր, գինճիրով կապուելիք մարդ ես եղեր դուն։

Առանց ամէնուս. եկիր ես քահանայական զգեստով գինեպանութիւն ընել՝ Հայ Եկեղեցականութեան պատիւը մէկ փարայի ընելով։

Եթէ գինեպանութիւն պիտի ընէիր, մա՛րդ Աստուծոյ, գոնէ չէի՞ր կրնար նախ... քահանայական զգեստդ հանել։

Թերեւս պիտի առարկես թէ՝ տակէն հագնելիք բանդալոն չունէիր և անոր համար տիպազեցար սքեմդ չհանել։

Ամէն պարագայի մէջ, քեզի պէս քահանաներն են որ Հայ Ժողովուրդին հին հաւատքը կը խախտեցնեն կոր։

Աստուծոյ պաշտօնեայ մը որ գինի կը ծախէ... թո՛ւռ քեզի։

Մի՛ առարկեր թէ Նոյ Նահապետ ալ գինի կը ծախէր։

Անորինը՝ անապակ ըլլալու առաւելութիւնը ունէր գոնէ, մինչդեռ քուկինդ քսփիրթօ է լոկ, ո՛վ չամչցած մարդ։

Գոնէ մարդու պէս կացիս մը բանայիր... չէ՛, այլ խոյրուխ մը բացեր ես, ո՛վ Տ. Զինճիրճեան։

Հիմա ա՛յ ուզածդ կրնաս ընել, քանի որ Հայ Եկեղեցին վտարեց քեզի իր ծոցէն, որպէս զի ազատ ըլլաս... ուզածիդ ծոցը մտնելու, նոյն իսկ... Նաբոլիի ծոցը։ Ասկէ վերջը ազատ ես նոյն իսկ լանթերնանութիւն ընելու, ո՛ անպատկառ մարդ։

Միայն կը զգուշացնեմ Հայ Եկեղեցին՝ քեզի պէս մարդիկը քահանայ կարդելէ։

ԷՆԹԷՐՎԻՈՒ

ԱՎԱՆԱՆ ՓԱՓԱՂԵԱՆ

Իր խմբագրատան մէջ կ'ուզեմ յանկարծակիի բերել մեծանուն դաւեչտադիրը։

—Ցարեկները՝ ժամը 4 /-ին հոս կը գտնուի, մէյ մըն ալ կէս օրէ վերջ՝ ժամը 9 1/ին, կը պատուիրեն ինծի։

Բժիշկի մը առջեւ գտնուելու պատրանքը կ'ունենամ՝ այս որոշ ժամերը լսելով։

Հայ դաւեչտագիր մը, որ ընդունելութեան մասնաւոր ժամեր ունի՝ Տքդ. Թիւլեանի պէս։

Ու, օր մը, ճիշդ ժամը 4 1/-ին հոն կ'իյնամ։

— Վանան Փափազեա՞նը կը հարցնեմ, դրան առջեւ։

Վեր հրամմեցէ՛ք։

Սանդուխ մը կ'ելլեմ։

—Վանան Փափազեա՞նը։

—Վեր հրամմեցէ՛ք։

Սանդուխ մըն ալ կ'ելլեմ։

—Վանան Փափազեա՞նը։

—Վեր հրամմեցէ՛ք։

Սանդուխ մըն ալ կ'ելլեմ՝ Դալաթիոյ աշտարակէն վեր ելլել կարծելով և խորհելով որ յարգելի Լիլան ինչո՞ւ ա՛սպէս... բեփեները կը նստի։

Վերջապէս կը մտնեմ սենեակէ մը ներս, որ խմբագրատուն պիտի ըլլայ։

Պիտի ըլլայ կ'ըսեմ, որովհետեւ հասկնալէ աւելի կը գուշակեմ այդպէս ըլլալը։

Պզտիկ գրասեղան մը, անկազմ գիրքերու ահագին դէզեր և փոշի, փոշի, փոշի, չորս կողմ փոշի։

Մեծանուն դաւեչտագիրը գիտնալով որ մարդիկ պիտի մտնին և փոշի պիտի ըլլան, դիմամը փոշիով շրջապատած է իր ըլլուտիքը։

Մինիաթիւռ գրասեղանի մը առջեւ նստած է ակնոցաւոր երիտասարդ մը, քաշքշելու պատրաստ և հագուած au dernier cri։

Վանան Փափազեանն է։

Ատենէ մը ի վեր ա՛նչափ յանկարծ մեր գրողները հրատարակած են պատկերին չորս կողմ, որ կարելի չէ զանոնք չճանչնալիք ընել։

Սքանչելի ընդունելութիւն մը կ'ընէ ինծի դաւեչտագիրը։

—Օ՜, հրամմեցէք, էֆէնտի՛մ, ինչպէս էք, սուրճ մը կ'առնէ՞ք։

Կը հասկնամ որ նոր բաժանորդ մը կը կարծէ զիս և սթափեցնելու համար զինքը յարմար կը դատեմ ըսել.

—Ներեցէ՛ք, բաժանորդագրուելու չեկայ...

—Ուրեմն Ստարազարի գործակալ Պ. Պուրմահանը ըլլալու էք...

—Ան ալ չեմ։

Ցաւատանութեան մէջ կ'իյնայ Լիլա և անանկ մը երեսս կը նայի, որ սիրիկասէր կը կռահնամ թէ ըսել կ'ուզէ.

—Բանի որ նոր բաժանորդ մը չէք, ո՛չ ալ հին մը, ո՛չ ալ Պ. Պուրմահանը, ինչո՞ւ ե՛կաք զիս անհանդիստ ընել։

—Ձ'ղի էնթերվիու պիտի ընեմ՝ եթէ կը ներէք, կը մտատամ։

Վ. Փափազեան ա՛նոցը քիթին վրայ կը տեղաւորէ, աթոռին վրայ մէյ մը կ'ելլէ կը նստի՝ լուսանկարուելու պատրաստուող մարդու մը բօզը առնելով և սիկառ մը կը պլորէ։

—Ինչ է ձեր կեանքին նպատակը։

—Հայու կենսերը խնդացնել։

—Ի՞նչ բան կը սիրէք էն շատ։

—Կապիկները։

—Ինչո՞ւ անձնական կառքով կը պրծրիք։

—Վերէն նայելու համար միւս պարզ մահկանացուներու վրայ։

—Ո՞վ է ձեր մեծագոյն բարեկամը։

—Փարաս ուտող գաւառացի բաժանորդներս և անգութ ու պարախնի գործակալներս։

—Ո՞ւրկէ սոված էք հայ կնիկներու լեղուն, որուն գաղտնիքը գիտէք։

—Մեռած վայրկեանս արդէն գիտէի թէ հայու ջղեկ կիները ի՞նչպէս կը խօսին։

—Ինչո՞ւ Հանրագիտակը կը հանէք։

—Անմահանալու համար։

—Ո՞վ է Պարոնեանի յաջորդը։

Վանան Փափազեան համեստութեամբ կը չիկնի։

—Ե՛ս, կը պատասխանէ։

—Հաճեանի յաջո՞ղդը։

—Ե՛ս։

—Այվազեանի յաջո՞ղդը։

—Ե՛ս։

—Oh! yes! օրլախճիներու մասին ի՞նչ կարծիք ունիք։

—Կ'անիծեմ, կ'անիծեմ, կ'անիծեմ...։

—Կիրակի օրերը ի՞նչ կ'ընէք։

—Աչէմտաղի կ'երթամ անձնական կառքովս։

—Կը փափաքի՞ք թագական ըլլալ։

—Հիմակուհիմա հոգալարձու եմ. քանի մը տարիէն, եթէ յառաջդիմեմ և բարի վարք մը ունենամ, զիս թագական պիտի ընեն եղեր։

—Ձեր իսէալը ո՞րն է։

—Տնտեսական Խորհուրդին անդամակցիլ։

—Կասակը մէկդի՛։

—Դատաստ. Խորհուրդին անդամ ըլլալ, ասոր անոր ամուսնութիւնը լուծելու համար։

—Եթէ վիճակահանութեան առաջին պարգեւը շահիք, նորէն թերթ կը հանէք։

—Ամէն ժամանակ ուզի։

– Շատ փարա կը վաստակի՞ք։

—Ութը տարեկ ի վեր կ'աշխատիմ և մօտ, օրէն Հանրագիտակ-Խան մը պիտի չենեմ Բերա՝ Բասիմ-Խանին վարի քովը և Անդրէասեան-Խանին վերի քովը։

– Ի՞նչպէս սկսած էք գրել։

— Սրտաճմլիկ ոտանաւորներ գրելով։

—Ի՞նչպէս կը գրէք ձեր դաւեչտականները։

—Ձեմ գրեր. ես կը խօսիմ, գրաչարները կը չարեն։

—Ի՞նչպէս կը գտնէք ձեր բաժնեգիները։

—Հոգիս հանելով։

—Սմառը ի՞նչ կ'ընէք։

— Թերթիս բացը կը գոցեմ։

—Ձմեռը։

—Ձմեռն ալ թերթը իմ բացս կը գոցէ։

—Արչակ Խպէէրեանի մասին ի՞նչ կարծիք ունիք։

—Բանի որ աշխատակիցս է, չեմ կրնար վար զարնել... գոնէ սա մեղցին։

—Երուանդ Թօլայեա՞նը։

—Փարա՛ մը չըներ։

ԴՐԱԿԱՆ ՏՈՒԲԹՈՐ ՄԸ

Մեծ-Կղզիի չոգենաւին մէջ։

Օդը լոտոս է։

Ոտքի վրայ կեցող մարդիկ զարմանալի փափաքը կը զգան դեսին գլխորելու։

Էօ՜ էօ՜ էօ՜...։

Փախուստի ներդաշնակային երաժշտութիւն մը—Սէնճ-Սի սն սի մընեkor—գրաւած է ամբողջ չոգենաւը։

«Ամա՛ն մարիկ» ըսող-ըսողի, թէև չանայ մէկը որ «ամա՛ն հարի՛ր» աղաղակէ։

Շնորհալի հելլէնուհի մըն ալ այդ միջոցին չափազանց կ'ուրախի մէջ ալոյց և խիստ բնական պէտքը կը զգայ երբ՝ իրիրուն կերած պոմիան ու մաքարոնին քիթէն ելնելն դուրս թափելու։

«Մեռնի՞մ պիտի»—կը հեծէ խեղճ կինը և...չի՛ մեռներ։

Տօքդոր մը—(Հայ թէ Յոյն... այս պարագան գիտամ՝ չեմ մանրամասներ, որպէս զի յարգելի տօքդորը... վրաս չվազէ։)—տօքդոր մը որ չոգենաւին մէջ կը գտնուի, տեսնելով հելլէնուհիին այս փախուստքալից վիճակը, կը մեղքնայ և կը մօտենայ անոր՝ իր խնամքները տալու։

—Տիկինին լիմոնաթ մը բերէ՛ք, կը պատուիրէ տօքդորը՝ չոգենաւի պիւֆեին։

* * *

Շոգենաւը նաւամատոյց կը մօտենայ։

Հելլէնուհին դուրս ելլելուն՝ մեր յարգելի տօքդորը կը մօտենայ անոր։

—Տի՛ր՛ն, կ'ըսէ, մէջիտ մը պարտա՞ն էք ինծի։

—???

—Իմ այցագինս մէջիտ մըն է։

???

—Բիչ առաջ չոգենաւին մէջ ձեզի խնամեցի, կը բացատրէ բժիշկը։

Տիկինը, կամայ ակամայ, խայտառակութենէ մը վախնալով, կը հանէ կուսայ մէջիտը։

—Երկու ղրուշ է՛ս, վրայ կուսայ անուրես բժիշկը։

—Ինչի՞ սակ, կը համարձակի վերջապէս հարցնել տիկինը չուարած։

Դեղի սա՛կ։

—Ինչ դեղ։

– Լիմոնաթա՞ն։

- Կարծեմ գաւաթ մը լիմոնաթը մէկ ղրուշ է, պարո՛ն տօքդոր։

—Այո՛, երբ պարզապէս լիմոնաթաթիէ մը խմելու ըլլաք։ Բայց, երբ տօքդոր մըն է զայն ձեզի յանձնարարողը, այն ատեն լիմոնաթային գինը կը կրկնապատկուի։

ՌԱՖԱԷԼԱՆ

(Թո՛ղ անոնց որ բարդականի մը կը սպասեն անպատճառ։)։

Երբ լիմոնաթը մինակնիս խմենք, քանի փարա է։

Բայց, երբ տօքդոր մըն է զայն յանձնարարողը մեզի, լիմոնաթին գինը 22 ղրուշ կ'ըլլայ։

ԴՐԿԵՐՈՒԹ ՌԱՖԱԷԼԱՆ

(Թո՛ղ բժիշկ ընթերցողներս այս մասը անցնին...)։

Այսօրուան առքդոյները մարդը կոդոպտելու ելեր են։

MADAME REÇOIT...

Հրամմեր էք։

Տիկինը կ'ընդունի՛։

Բանկալթիցի տիկին մը տեսայ, որուն ամուսինը շաբաթը վեց-եօթը մէջիտ կը վաստկի։

—Երկուշաբթի օրերը ընդունելութեան օրս է, բաւ յարգելի տիկինը համեստօրէն զգացնելով որ եթէ երեքշաբթի կամ հինգշաբթի օր մը իրեն այցելեմ, դուռը չպիտի բանայ և... վեց-գիրը պիտի դնէ։

Այս խօսքին վրայ շա՛տ խնդացի, բայց խնդալս յայտնի չընելու համար... ինքնիրենս խնդացի։

Շաբաթական վեց-եօթը մէջիտ վաստկող ամուսին մը ունենալը ամօթ չէ՛, նոյն իսկ բաւական մեծ բաղդ մըն է այս դարուն՝ ուր էրեկի սովը կը տիրէ։

Բայց, կարծեմ ամօթ է շաբթուան մէջ մանաւանդ... jour de réception մը ունենալը, երբ ամուսինը շաբաթը վեց-եօթը մէջիտ կը վաստկի միայն։

Ատենօք, «ընդունելութեան օր» մը ունենալու հաճոյքը ներուած էր լոկ մեր հարուստ կիներուն, որոնք կենցաղագիտութեան հատորի մը մէջէն կապած էին այս արեւմտեան աշխարհի սոլորոյթը՝ իրենց սալօնին թիկնաթոռները և գորգերը ցուցադրելու համար ասոր անոր, ինչպէս նաեւ... արծաթի թէյամանը։

Բայց ընդունելութեան օրը ա՛լ տակաւ այնքան ածանցաւ, որ դէմդ ելլող ամէնէն քիթիքիթող խանութպանին, ամէնէն քոյրիկ գրագիրին կամ գործաւորին կնոջին ալ այսօր ունի իր Ֆայվ օ'պլօգ բլն, ուր փոխանակ կաթով թէյի... Տէրքոսի ջուրով շինուած ֆիւնն eau-ով կասը մը հաց կը հրամցուի,— կ'երեւակայեմ։

Չէ՞ մի որ... տիկինը կ'ընդունի։

Բայց խնդիր է թէ... զո՛վ կ'ընդունի։

Աւա՜ղ որ կը պակսի մեր մէջ mondain թերթ մը, որուն սալօնական արձագանգներուն մէջ պիտի կարդայինք.

MONDANITÉS

Երէկ, խուրտաթեթի Մանուկ աղային կնոջը Տիկին Նուանիֆարի ընդունելութեան օրն էր։

Ներկաներուն մէջ կը նշմարուէին.— Քոքոնա Քաթինկո, Տիկին Անթառամ, Շողակաթ Հանում, Պուլլին լաբերցի Փէփրոն տատու, Տալլապէրէցի Փայթակ Տիկին Էօժէնի, եւն.։

Քիւֆիւրպաղ Մարտիրոս աղային աղջիկը՝ Օր. Ֆուլիկ կանգունը վաթսունչինեղ փարանց շրջազգեստ մը հագած էր... Սօպածի Քերոբեան աղային կինը տիկին Գայլանէ կարմիր վարդ մը խոթած էր գլուխը և կը կրէր բէնպեռվ ու մնօլ խուռն փէշ մը...

Ու կ'երեւակայեմ թէ ի՞նչ կը խօսուի այս սալօններուն մէջ, ուր Տիկինը —հետեւողութեամբ հարուստ ու աղնուական կիներու— «կ'ընդունի», քանի որ անունէն վար մնալիք ի՞նչ ունի որ։ Մալիքսա՛...։

Անշուշտ Տիկին Նուանիֆար կը բացատրէ գեղարուեստական եղանակը... կիսլ-չոր ռուպին եփելու։

Քոքոնա Քաթինկո կը պատմէ դաշտանէներէն մէկուն հետ իր ունեցած գլուխտուբը։

Փայթակ Տիկին Էօժէնի՝ իր սինիրի հիւանդութիւնը։

Փէփրոն տատու՝ առջի օր իր գրած եաւրաց-սօլմասին ի՞նչպէս տիպը առնելը կը հասկցնէ։

Խալ քիֆիւրպաղ Մարտիրոս աղայի աղջիկը Օր. Ֆուլիկ՝ իրը երաժշտական ռեկալ՝ արմոնիքի վրայ սպաղ-մալ մաչիչ-ղոչքա մը կը զարնէ։

Ու իրիկուան, երբ ամուսինը՝ յոգնած դադրած՝ տուն վերադառնայ և ըսէ կնոջը՝ ոտքերը անոր քիթին երկնցնելով.

— Քա՛ կնիկ, սա կօշիկներս քաշէ՛...

Տիկինը գոհունակութիւնը կ'ունենայ պատասխանելու՝ սրամտած.

—Բը՛հ, հիչ ժամանակ չունիմ, այսօր... ընդունելութեան օրս էր։

Եւ որովհետեւ այս տեսակ ապուշութիւնները համաճարակային կ'ըլլան միշտ, Տիկին Տէօչէմէճեան ալ տեսնելով որ Տիկին Թէնէքէճեանը ընդունելութեան օր մը ունի, ինք ալ կ'որոշէ «ընդունելութեան օր» մը ունենալ իր կարգին։

Այս կերպով, իր տունին երեք սենեակներէն մէկուն մէջ՝ չորս թիկնաթոռ, մէկ գոնսոլ և մէկ ճաթած հայելի զետեղել յաջողող առային քիթիքիթող կնիկը կ'ունենայ իր... five o'clock teaն։

* * *

Միայն հարցում մը կը տանջէ միտքս։

Տիկինին ընդունելութեան օրը՝ ո՞վ պիտի բանայ արդեօք փողոցին դուռը եկող հիւրերուն, առ ի չգոյէ սպասուհիի։

Տիկինը՝ անձա՞մ։

Ո՛հ, ո՛չ։

Քովի նպարավաճառն աչքերը։

Թերեւս։

Բայց, հաւանարա՛ր, Տիկինին Պ. Էրիկը, որ նոյն օրը խանութը պիտի գոցէ՝ եկող գացողին դուռ բանալու համար։

Հրամմեր է՛ք։

Տիկինը կ'ընդունի՛ կոր։

ԵՐՈՒԱՆԴ ԹՕԼԱՅԵԱՆ

ՏԷՐ ՍՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ց. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ